

Kształtowanie aktywności metanotroficznej gleb przez nawożenie azotowe

Adam Kubaczyński^{1*}, Adrianna Rafalska¹, Marcelina Borkowska², Anna Walkiewicz¹, Agnieszka Wolińska²

¹ Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk, ul. Doświadczalna 4, 20-290 Lublin

² Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, ul. Konstantynów 1 I, 20-708 Lublin

* a.kubaczynski@ipan.lublin.pl

WSTĘP

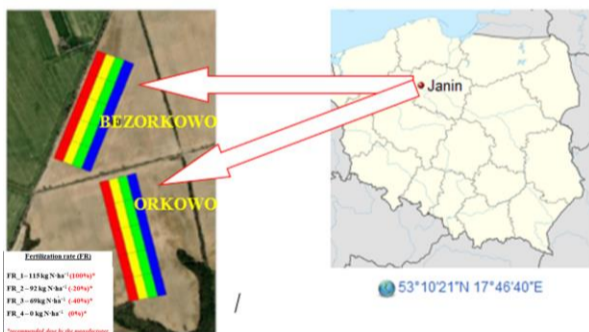
Intensyfikacja rolnictwa związana z powszechnym stosowaniem nawozów azotowych jest jednym z kluczowych czynników umożliwiających wzrost produktywności upraw. Jednak nasilenie zabiegów agrotechnicznych wraz z postępującymi zmianami klimatycznymi, niesie za sobą ryzyko pogorszenia warunków glebowych, spadku bioróżnorodności i aktywności mikrobiologicznej. Stąd istotne jest monitorowanie aktywności biologicznej gleb uprawnych.

CEL

Celem przeprowadzonych badań była ocena wpływu stosowania nawożenia azotowego na glebę uprawianą w technologii orkowej i bezorkowej w aspekcie utleniania CH_4 i emisji CO_2 w kontrolowanych warunkach laboratoryjnych.

MATERIAŁY

Materiał badawczy stanowiły próbki gleb (pH 6.2-6.8; C_{org} 4.4-8.7%) spod uprawy kukurydzy w monokulturze pobrane z arealu rolniczego Fundacji Potulickiej, zróżnicowane pod względem technologii uprawy oraz dawek zastosowanego nawożenia azotowego w zakresie rekomendowanych i zredukowanym (od 150 do 250 kg ha^{-1}).

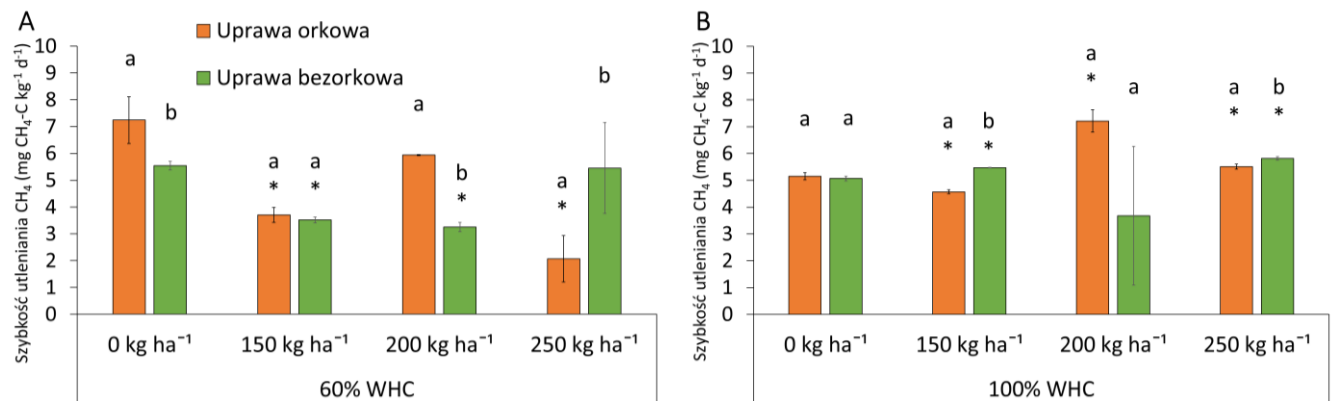

METODY

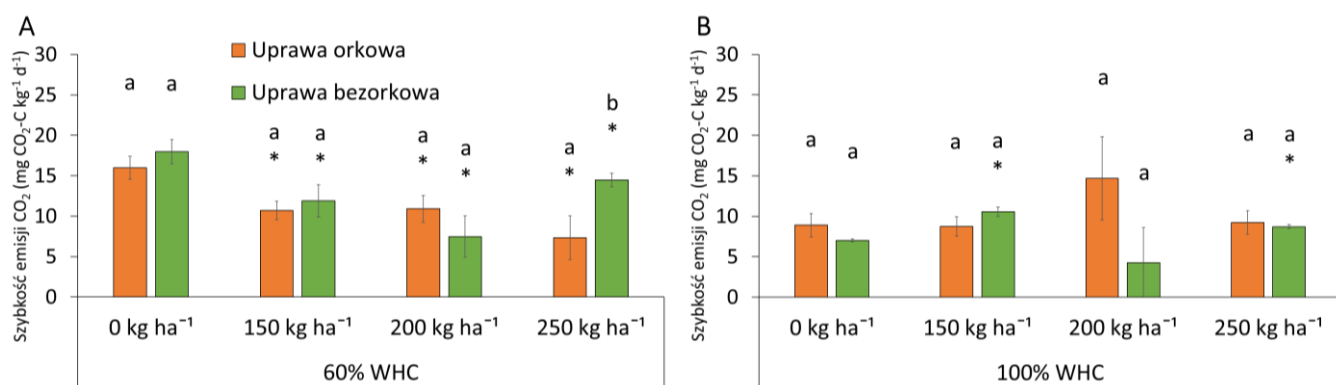
W prezentowanej pracy przeanalizowano wpływ nawożenia azotowego zastosowanego w dawkach: 150, 200 i 250 kg ha^{-1} na proces utleniania CH_4 i emisję CO_2 z gleby uprawianej w technologii orkowej i bezorkowej. Badaną glebę inkubowano w wilgotności odpowiadającej 60 i 100% pojemności wodnej (WHC) z 1% CH_4 (obj.), w temperaturze 25 °C. Zmiany stężenia CH_4 i CO_2 w powietrzu znajdującym się w naczyniach inkubacyjnych o pojemności 120 cm^3 analizowano sukcesywnie przez cały okres inkubacji (maksymalnie 21 dni) przy użyciu chromatografu gazowego.

WYNIKI

Rys. 1. Szybkości utleniania CH_4 w glebie uprawianej w technologii orkowej i bezorkowej, nienawożonej oraz nawożonej azotowo w dawkach: 150, 200 i 250 kg ha^{-1} , w dwóch wariantach wilgotności: 60% WHC (A) i 100% WHC (B) (średnia $\pm$ odch. stand., $n = 3$). Różne litery oznaczają różnice istotne statystycznie pomiędzy uprawą orkową i bezorkową w obrębie poszczególnych dawek nawożenia azotowego. Gwiazdki oznaczają istotne różnice pomiędzy danym wariantem, a odpowiednią kontrolą (test Tukeya, $p < 0,05$).

Rys. 2. Szybkości emisji CO_2 w glebie uprawianej w technologii orkowej i bezorkowej, nienawożonej oraz nawożonej azotowo w dawkach: 150, 200 i 250 kg ha^{-1} , w dwóch wariantach wilgotności: 60% WHC (A) i 100% WHC (B) (średnia $\pm$ odch. stand., $n = 3$). Różne litery oznaczają różnice istotne statystycznie pomiędzy uprawą orkową i bezorkową w obrębie poszczególnych dawek nawożenia azotowego. Gwiazdki oznaczają istotne różnice pomiędzy danym wariantem, a odpowiednią kontrolą (test Tukeya, $p < 0,05$).

WNIOSKI

- Dawka nawożenia N regulowała aktywność metanotroficzną badanych gleb** - w dawkach 150 i 250 kg ha^{-1} w glebie uprawianej w technologii orkowej oraz 150 i 200 kg ha^{-1} w glebie z uprawy bezorkowej, inkubowanej w wilgotności 60% pojemności wodnej doprowadziło do istotnego obniżenia szybkości utleniania CH_4 .
- Zastosowanie nawożenia azotowego, zarówno w glebie uprawianej technologią orkową oraz bezorkową, inkubowanej w wilgotności 60% pojemności wodnej obniżyło również szybkości emisji CO_2 .
- Typ uprawy determinował odpowiedź metanotrofii na stosowane nawożenie** - wpływ azotu na utlenianie CH_4 w glebie inkubowanej w wyższej wilgotności (100% pojemności wodnej), był niejednoznaczny, gdyż odnotowano zarówno spadek (dla 150 kg ha^{-1} w uprawie orkowej) jak i wzrost szybkości utleniania CH_4 po wprowadzeniu nawożenia w dawce 150 i 250 kg ha^{-1} w uprawie bezorkowej.
- Typ uprawy determinował odpowiedź emisji CO_2 na stosowane nawożenie** - w glebie z uprawy bezorkowej, inkubowanej w wyższej wilgotności (100% pojemności wodnej), po aplikacji nawożenia azot w dawce 150 i 250 kg ha^{-1} odnotowano niewielki wzrost szybkości emisji CO_2 . W uprawie orkowej – nie zaobserwowano istotnego wpływu na CO_2 .
- Badania społeczności mikroorganizmów glebowych będą istotne dla wyjaśnienia mechanizmów obserwowanych procesów.

PODZIĘKOWANIA

Praca powstała częściowo w wyniku realizacji projektu ReLive (CIRCULARITY/61/ReLive/2022) współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (Program ERA-NET 2021 Joint Call on Circularity) oraz częściowo ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/531260/2021/2021.